

Published on www.bilvavi.net

[Home](#) > דע את עמך 002 יחס בין בני אדם

דע את עמך 002 יחס בין בני אדם

ארבעה אופני יחסים בין בני אדם

הזכרנו שיש ד' סוגי קשרים עם אחרים.

היחס הראשון שאנו מכירים הוא שנאה. לדוגמא, היחס שלנו עם הגויים הוא שנאה גמורה - שנו חז"ל "הלכה היא, עשו שונא את יעקב."

היחס השני שאנו מכירים הוא בנ"א נוטריליים. אלו בנ"א שעוברים לפנינו ברחוב - אנו לא שונאים אותם, אבל גם אנו לא אוהבים אותם.

היחס השלישי שיש לנו הוא אהבה שתלויה בדבר, והיחס הרביעי שמצינו הוא אהבה שהוא תלויה בדבר.

כאן בעיקר אנו עוסקים ביחסים של אהבה התלויה בדבר ואהבה שאינה תלויה בדבר, אבל יש לבאר גם מהי עבודתנו ביחסים שנאה ונוטריליים.

שנאה לרשעים - רק לשנוא הרע שבהן

הקב"ה ברא כח של אהבה, וזה מכריח בריאה של שנאה - "זה לעומת זה עשה אלקים." אהבה ושנאה הם בשרשן אחד, האהבה הוא בצד דקדושה, והשנאה הוא בצד הקלקול.

בשטחיות, השנאה הוא דבר רע. אבל בפנימיות גם השנאה היא חיובית. איך שייך זאת? בחז"ל אמרו דמותר לשנוא הרשעים (גמ' פסחים קיג:). זהו שנאה חיובית.

ידוע בספרי חסידות שאין ההיתר לשנוא הרשע עצמו, רק לשנוא הרע שבו. השאלה היא, מה החילוק? שנאה הוא שיש הפרדה ביני להזולת. אם אני שונא הרע שבו, עדיין יש הפרדה ביני להרשע. א"כ למה מותר לשנוא הרע ברשעים?

התשובה היא, כל ענינה של שנאה הוא הפרדה ביני להזולת. כשאני שונא הרשע בעצמו, ההפרדה הוא ביני והוא, וזהו הפרדה של שנאה. אבל כשאני שונא רק הרע שבו אבל אני אוהב הוא בעצמו, אז אין הפרדה ביני והוא, רק יש לי הפרדה ביני להרע, ופירוד זו אינו שנאה אלא הוא חיובית.

יחסים נוטריליים

יש עוד סוג של יחס בין בני"א, והם אותם שהם "נוטריליים" לנו - הם עוברים לפנינו ברחוב, ואנו לא שונאים אותם, אבל גם אנו לא אוהבים אותם. זהו דרגה בין שנאה לאהבה, והוא בגדר "נוטריל". מה העבודה כאן באהבת ישראל כלפי אותם בני"א?

כאן, אין עבודתנו לנסות "לאהוב" כל אדם שאנו מכירים. עבודתנו הוא להיות פנימיים, לצאת מתפיסה חיצונית. אם אדם הוא אדם פנימי, אז הוא מכיר שכל אדם בחייו הוא אדם שצריך לאהוב, ואין שום אדם שהוא רק "נוטריל" לנו. אבל אם

אנחנו נשארים בני"א חיצוניים, אין אנו רואים שצריך לאהוב כל אדם. רק על ידי תפיסת פנימיות יכול לבוא לאהוב כל אדם.

אהבה שהיא תלויה בדבר

עוד יחס בין בני אדם הוא אהבה שהיא תלויה בדבר. מהי אהבה שהיא תלויה בדבר? אני אוהב אותו מחמת איזה סיבה. אהבה זאת - סופה בטילה, כמ"ש באבות. למה? מה החסרון באהבה זו?

כשאני אוהב אותו מחמת איזה סיבה, אין אני באמת אוהב אותו! אני אוהב **הדבר** של אדם זה, הדבר שמניע אותי לאהוב אותו. א"כ אין אני אוהב אותו לפי מה שהוא, אני אוהב אותו מחמת הסיבה שעושהו לנאהב שלי - אין זה אהבת האדם, רק אהבת ה"דבר". זהו אהבה שלא לשמה. כשאין אהבה לשמה, אין האהבה מתקיימת, וסופה בטילה.

אמנם, אף בשלא לשמה אמרו חז"ל, "מתוך שלא לשמה בא לשמה." יש להשתמש בשלא לשמה כדי להגיע ללשמה. א"כ יש תכלית גם באהבת שהיא תלויה בדבר. כיצד? אם אני אוהב אותו מחמת איזה סיבה, אבל אני משתמש בזה כדי להגיע לאהבה שאינה תלויה בדבר - אז מתוך שלא לשמה בא לשמה, ויכול לבוא מאהבה שהיא תלויה בדבר לאהבה שאינה תלויה בדבר. זהו הצד חיובית של אהבה התלויה בדבר.

רוב האהבות שלנו היא אהבה התלויה בדבר

יש כמה אופני אהבה שהיא תלויה בדבר. "אהבה שהיא תלויה בדבר סופה בטילה." הסיבה לכך היא משום שאין אני אוהב אותו באמת, רק הסיבה הנאהב של אותו אדם. לכן, אם סיבת הדבר יהיה בטל, כל האהבה גם היא בטילה.

דוגמא פשוטה של אהבה שאינה תלויה בדבר הוא, כשאני אוהב פלוני מחמת שהוא נותן לי. כל הסיבה שאני אוהב אותו הוא רק מחמת שהוא נותן לי תמיד. לכן אם בא יום שהוא הפסיק ליתן לי עוד, כל סיבת האהבה בטילה, והאהבה בטילה עמה. אני אוהב אותו כל זמן שאני מקבל ממנו, וברגע שאיני יכול עוד לקבל ממנו - אין אני אוהב אותו עוד. האהבה בטילה. זה פשוט.

יש עוד אהבה שהוא תלויה בדבר, ואין אנו מכירים אהבה זו כאהבה התלויה בדבר, אבל באמת אהבה זו גם תלויה בדבר - ונבאר מהי.

יש בני אדם שיש להם תכונות מיוחדות או אופי מיוחדת שהם אוהבים ביותר לי. לדוגמא, אם יש לי הנאה מליצנות ושחוק, ולכן אני אוהב איזה אדם שהוא לי גדול שאני נהנה מאד ממנו, מרוב ליצנותו - זהו גם כן אהבה תלויה בדבר. וכן אם אני נהנה מאד מבנ"א שיש להם איזה תכונה המטעים לי, זהו רק אהבה התלויה בדבר. למה?

כשאני אוהב הזולת מחמת תכונותיו או אופי שלו, אין אני אוהב אותו באמת, עדיין יש סיבה לאהבה זו. אני נהנה ממנו - וזהו גם אופן של קבלה, בדקות. אני אוהב אותו מחמת שאני מקבל ממנו הנאה מאופי שלו. אם בא יום שאותו לי נשתנה - אותו לי שאני נהנה מאד ממנו משתנה להיות אדם כובד ראש - בטילה כל האהבה שלי לאותו אדם. א"כ גם כשאני אוהב אדם מחמת איזו תכונה או אופי שיש לו, זו אהבה מחמת סיבה, אהבה מחמת שאני מקבל ממנו איזה הנאה -- והוא אהבה התלויה בדבר - ואינה מתקיימת.

"הערכה" אינו אהבה

בראשונים כתבו עיצה להגיע לאהבת ישראל, והוא ע"י המצות לדון אחרים לכף זכות. למשל, אם אני ממאס מאיזה אדם מחמת שיש לו מדות רעות או איזה תכונה שאני סולד ממנו, אני צריך למצוא מעלותיו הטובות, ועל ידי ראיית מעלותיו הטובות, אז אני יכול לבוא לאהבו.

זה אמת, אבל יש להעיר נקודה בזה. אם אני "מעריך" או "מכבד" איזה אדם מחמת מעלותיו הטובות, זהו דבר נפלאה וטובה. אבל זהו רק הערכה - אני מעריך האדם מאד, אבל עדיין זה אהבה. למה זה אינו אהבה עדיין? אהבה הוא בגיטריא אחד. כלומר, אהבה הוא להיות אחד עם הזולת. כשאני מעריך מעלותיו של כל אדם, זהו דן לכף זכות, אבל אין זה עדיין המצב שאני והוא הם אחד. ראיית מעלות של הזולת בודאי הוא דרך לאהבת ישראל, אבל אין זה האהבת ישראל.

אמנם כשאני מעריך מעלותיו ואז הטוב שבנשמתי מתדבק בהטוב שבאותו אדם, זהו אהבה, משום שאז אני אחד עמו. אבל

מדריגה זאת לא שייך לנו להגיע בזמן הזה -- ונבאר למה כן.

כשאני רואה מעלות הזולת, יש רק איזה מעלות שהם חשובות אצלי. למשל, אם אני רואה בו מעלה בו שהוא אדם נקי מאד בגופו, וע"י כך אני אוהב אותו - עדיין אני שונא אחרים שאין להם המעלה של נקיות! אין אדם בעולם שיש בו כל המעלות. אם אני משתדל לאהוב כל ישראל ע"י ראיית מעלות של כל אדם, אני יכול לאהוב רק אותם שיש להם מעלות החשובות לי ביותר. זה לא מספיק לאהוב שאר בני אדם, שאין בהם מעלות הללו! אין אדם שבנשמת ישראל שאין בו טוב, אבל רק משיח צדקינו יכול לראות המעלות של כל אדם. אנחנו לא מסוגלים לראות המעלות של כל אדם, ועל כן אנו צריכים דרך אחרת כדי להגיע לאהבת ישראל אמיתית, אהבת כל הנשמות כולן של ישראל.

הבעיא באהבת ישראל

באמת, כל אהבת ישראל בעומק הוא אהבה התלויה בדבר! כל ישראל שאנו אוהב הוא אהבה מחמת סיבה. אני אוהב כל ישראל משום שהוא ישראל ולא גוי! א"כ כל אהבה שאנו מכירים הוא בעומק אהבה התלויה בדבר.

זה בעיא גדולה - אם כל אהבת ישראל שלנו הוא רק אהבה התלויה בדבר, איך נתקיים כל אהבתינו??

על כן אנו מוכרחים לאהוב הזולת באהבה לגמרי שונה - אהבה שאינה תלויה בדבר.

אהבה שאינה תלויה בדבר

היאך מצינו בתוכינו הכח לאהוב אחרים באהבה שאינה תלויה בדבר? אם אני אוהב ישראל מחמת משום שאין אדם שאין בו טוב - וזה אמת - עדיין זה אהבה שהוא תלויה בדבר, אני אוהב אותו רק מחמת שהוא נשמה בישראל, וזהו אהבה מחמת סיבה. א"כ היאך קיים בנו הכח של אהבה שאינה תלויה בדבר? יש לנו הכח לאהוב הזולת באהבה שאינה תלויה בדבר, והוא כח הנקרא **אחדות**. באהבה זו, אין אני אוהב אותו מחמת סיבה. אני אוהב אותו - **רק כי אני אוהב אותו**.

כשאדם אוהב עצמו - האם זה חיובי או או שלילי? בודאי יש תכונה שלילי הנקרא "אהבת עצמו", והוא מגונה מאד. אבל השאלה היא, האם **השרש** של אהבת עצמו שלילי?

התשובה היא ברור, לא!! האוהב עצמו בדרך הנכונה, לא רק שאינו מגונה -- אלא הוא חיובי מאד. ברור שהאדם צריך לאהוב עצמו, והוא מדה חיובית. איך הוא חיובית? אם משתמשים בו להתכלית שהקב"ה נתן לנו.

כל אדם אוהב עצמו - ואהבה זו אינה תלויה בשום דבר. האדם אוהב עצמו בלי שום סיבה - **רק כי הוא אוהב עצמו!** ואהבה זו -- יכול **להתפשט** להזולת! כמו שיש לי אהבה לעצמי בלי שום סיבה - רק אני אוהב אותי - כן אני יכול להבין שיש לאהוב הזולת בלי שום סיבה, **רק כי אני אוהב אותו**. הוא אותו אהבת שיש לי, רק שאני משתמש בו להזולת. אם אני אוהב עצמי וגם אני אוהב הזולת כמו שאני אוהב עצמי - אז האהבת עצמו שלי הוא חיובי, ונתקיים תכליתו.

היאך מצינו אהבה זאת בחיינו? האהבה שיש בין רב לתלמיד הוא אהבה גדולה, אבל עדיין היא תלויה בדבר. זהו אהבה של נתינה וקבלה - הם מקבלים זה מזה, ולכן אוהבים זה את זה. יש אהבה העמוקה בזה - והוא אהבת אב לבנו.

האב אוהב בנו בלי שום סיבה - רק כי אוהב אותו כפשוטו. אע"פ שהאב אוהב בנו משום שהוא מגדלו ונהנה ומשתעשע מאד מהנחת של בנו, אין זה הסיבה להאהבה. אם פתאום הודיעו לאדם שיש לו בן שלא ראה, מיד האב נתמלא באהבה כלפי בנו אע"פ שלא מגדלו כלל. א"כ אין זה אהבה התלויה בדבר, אלא הוא אהבה בלי שום טעם, אהבה שאינה תלויה בדבר.

כמו שאני אוהב עצמי בלי שום טעם - רק כי אני אוהב אותי, וכמו שאני אוהב בני בלי שום טעם, רק כי אני אוהב אותו - כן אני יכול להשתמש באותו אהבה להזולת, לאהוב הזולת בלי שום טעם. באהבה זו, אני אוהב אותו - כי אני אוהב אותו!

בספרים הקדושים קראו העבודה של אהבת ישראל "מהעבודות קשות שבמקדש". למה אהבת ישראל הוא עבודה קשה? משום שרק ע"י אהבה שאינה תלויה בדבר שייך אהבת ישראל אמיתית, וכדי להגיע לזה אנו צריכים לחדור עמוק מאד אל תוך פנימיותנו ולגלותו, וזה עבודה קשה. היא עבודה קשה משום שרק ע"י גילוי ה"אני" האמיתי שייך אהבת ישראל, וכדי לגלות

ה"אני" האמיתי, זה נדרש לכוחות עמוקים. כשאדם מגלה ה"אני" האמיתי, אז הוא אוהב עצמו בלי סיבה, וממילא הוא אוהב כל ישראל - אז אהבתו יכול להתפשט לכל.

כל אחד מאיתנו יש לנו הכח של אהבה שאינה תלויה בדבר. אנו משתמשים בו בכל יום, רק שאנו משתמשים בו רק כלפינו, ולא לאחרים. עבודתינו היא להשתמש באותו אהבה שאינה תלויה בדבר שיש לנו לעצמנו -- ולאהוב אחרים כמו שאנו אוהבים עצמינו.

- [\[דע את עמך\]](#) 1]

Source: <https://bilvavi.net/shiur/יחסיבניאדם-002-דעאתעמך>

Links

[1] <https://bilvavi.net/daes.amcha>